

Выходитъ во Львовѣ що Середы
и Суботы (кромѣ русскихъ сантъ) о
4-й годинѣ по полудни. Адресъ лода-
тка: „Библиотека найзимъ повѣстій“
выходитъ по 2 начатъ аркушъ кожного
15-го въ послѣдній днѣ кожного мѣсяца.
Редакція, администрація и эксплу-
атациія подъ Ч. 15 пільцъ Галицкій.
Всѣ листы, новылки и рекламації
належать пересыпать подъ адресою:
редакція и администрація „Дѣло“
Ч. 15 пільцъ Галицкій.
Рукописи не звертаватъ толькъ на
передніе заслуги.
Поодиноке число стоять 10 кр. а. в.

Новый маршалокъ краевый.

Именование нового маршала краевого вже бѣль долгаго часу выжидавши не только съ певною нетерпеливостію, але и съ немахою обавою. Всѣ, здається, по-розумѣли, що бѣль будущаго маршала изъ значайшой части зависить не только будучиость краевого Выѣду, але такожъ и цѣломъ нашої автономії краевою. Но слѣдъ новылшихъ вѣдомостей можна уважати именование дра Николая Зыблевича краевымъ маршалкомъ яко фактъ довершеннаго. Треба признати, що именование маршалкомъ краевымъ мужа працѣ и рѣдкимъ оборотливости и енергіи, одного зъ найбѣльшыхъ дѣятельствъ сойму краевого бѣль первого початку конституційной ери, обозначенаго съ нашимъ краевымъ житіемъ автономичнимъ, — отповѣдае середъ данихъ обстоятельствъ еще найбѣльшою загадкою почути потребамъ квалификаціи краевого маршала. Поприки Ю. Чарторыскому бувъ дръ Зыблевичъ зъ всѣхъ подношеныхъ кандидатовъ безперечно найбѣльшій.

Не легка задача спадес теперь на нового краевого маршала. Самъ дръ Зыблевичъ, указавъ въ послѣдній соймъ сесіи на тѣ великихъ недостатки, котрой такъ рѣзко вызначалися въ дотеперній господарствѣ краевого Выѣду.

Дотеперній дѣятельность самого сойму не можуть навестъ найбѣльшій оптимистъ уважати яко живу и потребамъ краю бѣль. Тоже внутрінія реорганизація краевого Выѣду и оживленіе дѣятельности сойму суть тою тажкою задачою, котрои споншне може принести новому маршалкови неприминачу славу. До того

всего дучится еще одна справа, бѣль котрои въ той же части зависить успѣніе споншне першої задачи, а то есть вытвореніе мирныхъ, на справедливости и вырозумѣлости опертыхъ отношеній межи Поляками и Русинами. Далекій бѣль того, вкладати споншне сей послѣдній задачѣ выключоно лише на одного краевого маршала, тымъ не менше мусимо признати, що становище маршала до сей справы есть даже великое ваги. Именно дръ Зыблевичъ иѣбы дуже от-повѣдно споншнити ролю свѣтлого и вырозумѣлого посередника межи обома створами, а яко Русинъ зъ роду нас до того не только отповѣдну квалификацію, але и обовязокъ, що его давнійше яко членъ партіи запознавашъ. Масмо надѣю, що дръ Зыблевичъ становиши на новобѣль такъ важнобѣль становищу схоче пріїнятися переведенія сихъ такъ важныхъ справъ для добра цѣлого краю, яко и народа, зъ посередъ котрого вийшовъ.

Оглядъ на рокъ 1880.

IV.

Почутые сумного стану нашего краю, що разъ большого упадку и безвыходности тепернійшаго положенія вызвало минувшаго року одинъ замѣтный, въ певній взглядъ потѣшаючій обявлять публично опінію. Въ пору, коли польска партія становила майже на пайвнійшой стечніи свого могущество, а Русини опініялись середъ пайвнійшыхъ обстоительствъ, озелиши зъ посередъ польской працѣ голосомъ въ „справѣ рускѣ“, указуючи на потребу, полагодити отношенія межи Русинами и Поляками. Бувъ се-

Дѣло

Предплата на „Дѣло“ стоять:
на цѣлый рокъ . . . 8 зр.
на півъ року . . . 4 зр.
на четверть року . . . 2 зр.
на дръ „Библиотека“ . . . на півъ року . . . 12 зр. на цѣлый рокъ . . . 5 зр.
на півъ року . . . 6 зр. на півъ року . . . 250 зр.
на четверть року . . . 3 зр. на четверть року . . . 125 зр.
Предплату належить пересыпать франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація час. „Дѣло“. Оголошенія припамаються по цѣлій 6 кр. а. в. отъ одної строчки печатной. Рекламації неопечатаній вѣдьма бѣль порта.

иный доказъ жизненности „руской спра-
вы“, которая безъ взгляду на дочасныхъ
єи руководителіяхъ, безъ взгляду на те-
перніе могущество Поляковъ въ краю,
безъ взгляду на ихъ выборній побѣды
надъ Русинами — все таки остается спра-
вой не только живою, „неубатою“ и не-
полагодженю, але надто на столько въ
себѣ жизненною, що силою сїмъхъ фак-
тівъ выявляється павѣть на таки интерна-
ціональномъ полі, якимъ есть поле еко-
номичне. Именно тую послѣдній сторону
економичну пойдеть „Dziennik polski“,
указуючи на тос яко обопольна вражда
мучить и обезсилює оба народы, и що
супротивъ щоразъ бѣльшого упадку краю
сїдовалобы залишити тую вражду, а
сполучити всѣ силы для охорони бѣль
„грозничихъ“ памъ катаклизмовъ економич-
ныхъ. Справу уладженія отношеній межи
Русинами и Поляками пойдесла оттакъ
майже цѣла польска праця не только въ
Галичинѣ, але и въ Познанщинѣ и Кон-
гресовицѣ. Кромѣ того заговорили въ
тойже справѣ такожъ и ческій и россій-
скій часописи. Яко можна було предви-
дти, цѣла тая днєвникарска розправа
закончилася на ничѣмъ и рѣшеньє руской
справы, о сколько она почивас въ отно-
шеніяхъ Русиновъ до Поляковъ, ни тро-
ха не подвигнулось напередъ.

Головна причина сей неудачѣ почива-
ла въ той, що справа руска оказа-
лася по бѣльшою части не только для
польской соспѣльности, але павѣть для
польскихъ днєвниковъ неясною, зъ чого
по конечности мусили вийти численній
недорозумѣнія совсѣмъ не ведучи до я-
кого нибудь уладженія обопольныхъ от-
ношень.

Ани економична сторона сїмъности
интересовъ руского а польского народа,
дни загальню указана Dziennik-омъ ро.,
ани политична сторона руской справы
подношена другими днєвниками, а именно
дописователемъ Dziennik-a roznisk. зъ
України — не збстало достаточно пояс-
нена черезъ галицко-польскій днєвники.
Цѣла маса пересудовъ польской соспѣль-
ности о рускѣй справѣ не только не
усунулась, але павѣть ни трохи не роз-
яснилась, а польске днєвникарство павѣть
не указало сїмъніхъ точокъ, на которыхъ
могли бы зйтися и порозумѣтися обѣ
сторони. Галицко-польскій го-
лосамъ не стало ни основности, ни без-
пристрастности, такъ необходимой для
успѣшнаго пойдесла руской справы, и
цила публицистична дискусія о той спра-
вѣ скоро закончилася яко зле розпочата
комедія. До того еще причинилось и свят-
кованье памяти Іосифа II черезъ Русин-
овъ, въ честь Поляки не хотилиничого
нишою видѣти, яко лише пусту демон-
страцію противъ ихъ листопадового об-
ходу повстання польского р. 1830.

Замѣтъ припини резолюціи ухваленій
на народній вѣчу Русиновъ яко под-
ставу розъясненія и уладженія отношеній
межи Русинами и Поляками, польска пра-
са, добаваючи въ той же вѣчу лише демон-
страцію (навѣть опѣзену!) противъ
польского обходу листопадового, стара-
лася всѣма способами зъигнорувати сей
обявъ народного руху Русиновъ. Поль-
скій днєвники не замѣтили, що тымъ вѣ-
сме самі надали Іосифинському обходови
характеръ демонстрації — очевидно су-
противъ своїхъ публик, — а зъ другої
сторони заявili только свою недоси-
бѣсть беспристрастно обговорювати спра-
ву, котрои полагоджено що самі недавно

узнавали такъ необходинъ для розвою
и поступу краю.

Такъ отже на мѣстце недавно под-
ношенихъ голосовъ о потребѣ уладженія
отношеній межи Русинами а Поляками
польска праця на ново переповинилась
враждою противъ Русиновъ. Нинѣ стоять
такъ звана руска справа на той же
самій мѣстціи, где стояла давнійше.

Мимо волѣ насувається питанье, чи
сей стань исподвижности руской справы
має трезвати и на дальше — іншими
словами, — чи обопольна вражда межи
Русинами а Поляками має дальше про-
довжатися?

Злишнімъ було бы повторити то,
що всѣ мы не только дуже добре чуємо
але и власными очима оглядаемо въ що-
денихъ житю: сколько школи приносить
межинародна вражда обопольна такъ Ру-
синамъ яко и Полякамъ, яко она розто-
чує краевий организмъ, всѣ важнійшій
справы отсуває на послѣдній планъ, або
ихъ скривлює и обезображене въ цѣ-
ломъ житю краевому выроджуве застой,
непорадностъ и безвыходностъ, зъ ко-
торыхъ въ головній мѣрѣ послѣдній що
разъ бѣльшого упадку краю. Невыноси-
мость такого стану есть надто видима,
а мотива до першої резолюції ухваленої
народній вѣчомъ совсѣмъ недвоздично

възкзали въ той же взглядъ поглады за-
гаду Русиновъ. Виши згаданій голосы
польской праця тоже само досить на-
гайдно показали, що и зъ польской сто-
рони лишио всего самодовольства, яко
повинний бы мати Поляки при своїмъ та-
пернійшомъ домінуючомъ становищу, дуже
сильно почувавши аномальностъ сего
стану. Ссли жъ лишио того „справа ру-
ска“ не двигається напередъ до свого рѣ-
шена, то есть се только обвязомъ той
анеміи, яко менше-бѣльше опановує всѣ
наши справы краевій. Ссли Чехи и Нви-
цѣ при вѣй завзатостії своїхъ борбъ и
лишио незрвно користившаго становищу
своїхъ спольно заселеного краю шукають
мирного и добровольного уладженія сво-
ихъ отношеній межи собою, то у нась
верховодичь политики польскій, здається,
совсѣмъ не розумѣть, чи не хотять
того розумѣти, що толькъ згодливѣ споль-
наніе обохъ народовъ могли бы подви-
гнути нашъ край напередъ на дорогу по-
ступу и розвою, що толькъ рѣшорядна
участь обохъ народніхъ елементовъ въ
справахъ краевихъ могли бы переломити
дотеперній застой краевого житя и
роздбудити цѣлій загаль до успѣшній дѣ-
яльности, що толькъ допущенуемъ Русин-
овъ до спольної працї надъ добромъ
краю краевий организмъ могли бы очистити
бѣль тихъ деструктивныхъ елемен-
тівъ, котрой свою непридатибѣ для хо-
сеної працї позитивно закрываюти за-
слугами въ сїмъ враждѣ противъ Русин-
овъ, що на конецъ толькъ въ той спо-
собъ перервалобы марпотравство

силъ, доси зъуживанихъ при що наймен-
ше негативнѣй борбѣ Поляковъ противъ
Русиновъ. Ноглядно лише на найнові-
ший фактъ, яко недавній выборы до радъ по-
вѣтовъ, яко реформа школъ народніхъ,
а кождый хоть трохи безсторонній муси-
ти припини, що въ всѣхъ тихъ и
тимъ подобніхъ справахъ стоять на
першому планѣ не добро краю и обохъ
народовъ, але тенденція менше або боль-
ше щасливого поборювання другої народ-
ності. Бездѣльність, самоволя, неспособ-
ність до ураду узыканого черезъ
протекцію, надужита всакого рода,

все тобъ лишаєшь ненаказанія, а часто
надть еще нагорожаєшь всѣлякими спо-
собами, що толькъ дотичаша особа може
вказаться геройствомъ въ пристраст-
ній поборюваніи рускої народності.
Шѣль покровомъ сен „патріотичної“ за-
слуги кримся найбѣльшія деморалізація,
запроваджуються публичній фонди, наруша-
ються найжизнешійшій интереса краевій,
допущутся ногами найсвятѣйшій обовязки,
що була лише осягнена поставлена
цѣль пригнетенія и обезсилення другої
народності. Будь обесправдною поза-
важити цѣлу польську соспѣльностъ о то, що
она одобрює такі дѣла и тенденції
и годиться съ ними. Она сама почував-
въ значайшой части аномальностъ такого
стану, чиє той що разъ бѣльшій взростъ
деструктивнихъ елементовъ, хоть неясно
бачити пропасть, до котрої зближаєшь
нашъ край, — однакожь при той же всѣмъ
на столько упоюєся мінімумъ тріюфонъ
своїї національної справы, мінімумъ
вростомъ „польскості“, що не має силы
явно припини тої аномальності, вгли-
нути въ єї властиве жерело и взятися
за реформу, справѣ не легку и не мало
болячу. Еще менше силости и отваги
до того має польска праця, котра все
шіла поза свою пубlicoю а не попе-
рель неї.

Тоже при такомъ станѣ рѣчій
становище Русиновъ въ справѣ по-
лагодженія обопольныхъ межинародныхъ
отношеній въ краю не може остояти
въ дотеперній пасивності. Русини не
повиннії попадати въ грѣхи своїхъ про-
тивниківъ, котрой за своїмъ ультрапа-
тристичнимъ гегемонізмомъ не бачить не
то другихъ народовъ але и свого влас-
ного народа, недостачь и блудовъ свої
власної загорѣльости. Русини мусить для
успѣшної дѣятельности обнати въ кругъ
своїї политичнії тактики цѣлу масу жи-
зненій и управненій интересовъ краевихъ
и для нихъ переведенія єдини всѣхъ
добромысличнихъ; они повиннії розбуджув-
ати середъ цѣлого загалучувство и роз-
умѣніе для спольніхъ краевихъ інтересовъ
и окото тихъ інтересовъ громадити
всѣ силы краевій не толькъ зъ по-
середъ руского, але и зъ посередъ
польского народа. Вже минувшого року
указавъ одинъ зъ нашихъ дошисователівъ
на важність такої политичнії тактики.
Нинѣ стається она необходиності. Не
можна еще сомиїватися, що середъ
нашої краевої соспѣльности не ішлося
достаточне число силъ здоровомысличнихъ
и переносичнихъ добра краю понадъ на-
ціональну пристрасть самолюбства. Існе
порозумѣніе правдивихъ інтересовъ краевихъ
може легко розстягти дотеперній
неясність ультрапаціональнихъ пересу-
довъ, а яко възкзана програма споль-
нної дѣятельности въ спольніхъ, для цѣ-
лого краю и цѣлого населенія жизненій
інтересахъ може скоро згромадити до-
бромысличнихъ въ сильне сторонництво
активне. Тогда то можна буде найти и
сей дотеперній невынайдений modeus ui-
vendi для обохъ народовъ въ краю и
почутіе спольнаго добра приостановить
до крайності теперъ посунену розъїрен-
ність нашихъ краевихъ отношеній межи-
народныхъ.

Подвойна крейдка.

(Студия подъ податкомъ грунтовымъ.)

I.

(Конецъ.)

Отъ таихъ способомъ збѣгъла бѣльша посѣбѣть зрупованія и доказана „*wynagrodzeniu uadku*, т. е. котрого тую бѣльшу посѣбѣть выратути, есть, искъ скажено на початку, „*kwestya narodowa*“, вычитъ отъе, патротичныи обонимомъ, вѣтъ ставъ.

Длѣтъ: „...Spiesznie, wszystkimi źródłami potrzeba wziąć się do ratunku zagrożonych wywłaszczeniem właścicieli dóbr ziemskich: a praca około tej każej sprawy wiecie będzie wynagrodzoną“.

Такъ, сюwiecie wynagrodzić sie majdca praca, має бути двояка:

1. Nasampradz zasiegъ musimy od ulezenia cięzarów, zajmujacych obecnie dobra ziemskie. Nie wiem, dlaczego nie dalo by sie dodatkowo teraz (т. е. скорошъмъ при квѣти) utrudnić spłaty indemnizacji — przypomnijcie w taki sposob, jak jest urządzona w innych krajach Monarchii (т. е. щобъ большу посѣбѣть уදѣlнити dt. indemnizacyjnego dodatku wynoszacego 51 kr. na každaj 1 kr. bezposrednichъ podatkovъ, а перенести его на селянську посѣбѣть, котра таихъ способомъ малябы оплачивати до swoichъ 51 kr. еще и паньскихъ 51 kr., значить иż друго толькъ, що платитъ податковъ державныхъ), — bo „mu przecie nie mamy obowiązku przeprowadzać w spadku po nieprzychylnymъ nam rządzie rozporządzonego przez niego dziesiątki w sposob tak dla nas (rozum. большихъ властителей) niesprawiedliwy i nas gańiącze“.

Na dokazy, що таихъ першанко, замъсъ, коло 1-го miliona kr. рочно иль паньки на хлодъкъ не станови тымъ постѣднимъ велика криза, подано дальне таке: „Wartość posiadłości włościańskie wynosi 414,564,840 zł. Włościanie zarabiają za roboty gospodarskie na obszarach dworskich dokonywane, rocznie około 20 milionów zł; nie są zatem pozbawieni w zupełności funduszów. Spłate indemnizacji možna by nawet (iż laskaw) rozłożyć na czas dłuższy, aby ją jeszcze łatwiejszą do wykonania uczynić. Połowa kilkuset milionów, które włościanie od czasu zniesienia robocizny od właścicieli dóbr ziemskich za roboty gospodarską otrzymali (naturalnymъ otrzymali, по думцѣ автора, за darmo, bo sprawiedliwość wymagalaby очевидно, що бы бѣгобили паньшицу и дотерпъ), — byla by wystarczyla na zapiacenie indemnizacji“. A широчимъ, криза чи не криза, чи то селянъ аруниу чи не аруниу и чи хотуть чи не хотуть: „Ulezenie dawnych włościcielom dóbr ziemskich w tym przez nich dotąd niesłusznie ponoszonym cięzarze placenia na indemnizację tak znacznej kwoty jest zupełnie do wykonania možebnem i koniecznem“. Именно конечный и можливый есть егъдуючий другій способъ:

II. „...nie przesadzę, jeżeli wspomnę, że dopuściłby się czynu zbrodniczego przeciw naszej ojczyźnie (avis au mr. Dubajewski — minister rodak), kiedy jeszcze nałożył choćby i najmniejszy cięzar na upadające juž pod obecnemi cięzarami dobra ziemskie“.

.... Wszystko, co obciąża majdki ziemskie, powinno być zaniechanem i żaden nowy cięzar, choćby nawet na pozór najmniejszy, nie powinien być na takowe nałożony.

Regulacja nowego podatku gruntuowego wymaga nadzwyczajnej z naszej strony bacznosci. Jeżeli nie będziemy się starali wszelkimi możliwimi nam sposobami o odwrocenie fiskalnych zamiarów rządu, to podatek grantowy nowy, zamiast być dla wszystkich równo sprawiedliwym i — odpowiednio w stosunku do rzeczywistego czystego dochodu w kraju naszym (—у внутрѣ kraju, т. е. помежи поодинокімъ) rozłożonym, i niezbyt podwyższonym, — będzie, jak z programi Ministerstwa Skarbu, Komisji centralnej w Wiedniu

w počatku czerwca b. r. przedłożonego się okazuje, i nas w przecieciu na całą Galicję o 41½% obecnego podatku wyższym, — *roskład za podatku na pojedynczych podatkujących wejściach kraju będzie przy nieuzględnieniu przez komisje Centralną przedłożącą naszej (naturalnie, що „naszej“) Komisji z dwóch podkomisji krajoowych, poezym powodem upadku cieliu majątków ziemskich.*¹⁾

Якъ бачимо, mѣstitej cytowanai broszura, написана robiotachno iż imienowaniemъ п. дра Дунайского ministrem skarbu²⁾ — цѣлу социально-екonomicznu programu tony elisys interesantnej, kotařъ ласки пропинacjnej щедрости при великихъ выборахъ, „патротичної solidarnosci“ Koda, administracyjnej protekcji w Wydѣlnicy powiatowychъ, zalođdza na iż cieloj chinnostju oshaoczenia земель, wgladno uregulowani podatku gruntuowego. И пригнати треба, що — на чынъ, якъ на чынъ, але на исподи не забува той програмъ, стакаючой ико поступятъ подъского патротизму: 1) залене оплаты podatku indemnizacyjnego зъ большихъ посѣдателей на селянъ, 2) залене въ некой nadwyski podatku gruntuowego, якъ бы насаджомъ инишион регулacji i тогожъ из Галичину принасти мала, — также выключно на селяnъ.

Посунена ажъ до цинизму смѣльсть, съ икою тутъ овочъ кроиной хлопекъ працѣ, власностъ селянську, представлена якъ гэс віНіз і призначено do roždaju na poratowanie nadterton „fortuny“ большихъ посѣдателей земель, — не може нась динувати вже зъ уваги на саму дату оголошения; бо якъ иибудь оголошенье такои программы передъ часомъ, будобы рѣčio неполитично, — тутъ и подъ тою датою оно есть добре умотивованъ и иż ôtojdiomъ хвилѣ выголосовънъ окликомъ довершено на цѣлой боевой линii побѣdy: *Vae victis!*

O ôtmienieniu ekskukcji dawgu, zapisanego pri plaborachъ podabinoj kreydko, не може бути обавы: iż хвилѣ, коли ekskukutora istupia na zadokojenego gruntъ, коли ekskukcji rozwinieta.

Сѣдуje намъ еще толькъ коротко оправдати, длячого не укажамо голосу п. Ястржембскаго, якъ голосу простой единицѣ. Отже длѣтого, що голосъ той не стрѣгъся зъ владной kompetentnoj стороны егъ, икимъ иибудь запереченьемъ, а противно. Понеже не roходитъ намъ тутъ на теперъ о справу indemnizacji, длѣтого охотно признаю, що iраковскій органъ п. дра Дунайского, — реферуючи икайсъ часть по именованю свого службодателя o zгаданій programѣ, — перенесение 1-oi точки программы узяли „jak-kolwick budiż siaszem, ale — nie na siasie“). Съ тымъ толькъ единимъ ограничениемъ згадана исна програма udostopila не только признанія але похвалы и

*) Broszura datowana 24 czerwca 1880; reokrinitc cesarski imieniowaj drah Dunaevskiego ministrem skarbu 26 czerwca 1880; a ike na ikijszcz partii przedъ toju datou buzo zieto, iż o byt iimъ zostalo.

**) Mimoehomъ tylko zaistasmoi iinspiracjou „Szar“ „zobu w yuzko rolozeniu, która ze smutkiem raz wyrzeka, iż wszystkie petycje wlościan galicyjskich do niej nadchodejace soscjalizem sa zarażone“, — o kóliko to rožnitoet byt o cielizmu tony „będący tylko nie na skale“ konserwativizmъ, który otobrati kote sedziamъ woj nabuktej r. 1848, щобъ nimъ zapomoci b dnychъ, bo tylko 79-milionami indemnizacji pożalowanychъ паńszczyznicz? Były daje bo byt того pozbawia tony, iż „wysoko położona osoba“ baciata tony rožnitoet tylko w relatywny wysokosci cięzery iż tony sposobъ, що pretencja, ne peremyszlačy deсяtokъ i otokъ (o ikijszcz byt zgradowany selańcikachъ petnicachъ moze byt mowa) byt obyczajem socijalizmu; — skoroz prategenii dojgaļiato ciotokъ, tysacjach i milionachъ, to eo ipso peregniorozita iż gołobz „wysoko postawionej osobi“ iż najciętšijs konserwativizmъ, który byt byt iż „nie na skale“, ale все zaologuge що найmniejsze na pańszczyzna blagoświeństwo — masz rozumeti, podъ usłowniemъ, що выходить не byt

bezusłownego akcesu „Szar“-u, — akcesu старосту Kijopoliongskiego п. Kotzianowskiego, duże konfetti uradnika i duże retelnych chodźnika, dośćditi, dlačego толькъ сафланено nowemu rubriku. Okazało się, що тамошній синицінь P. dostanęt byt п. Ц. черновецкого д. к. uradnika-Rumuна, сына вѣstnog tutej russkogo renegata, при тутешній koniectorii, — bilietu, kto ktoromъ stonjo napisano: „Zum Zwecke der künftigen Administration Bukowinas ist es nötig, dass in Dzemine die Umgangssprache bei allen Ortsinsassen rumänisch geschrieben werde“. Чи треба яще коментари до него? Та що жъ тъ того? Хотъ о тоймъ iekrawdъmъ nadzujitio doneseno п. k. Prawitstvstvu iправому, то ту цѣлу справу prawdonodobno wložjat ad acta.

A koliko жъ то nadzujitio ne dojdzie do нашої vѣdomosti?

Въ тыхъ вѣхъ отъе случаихъ чуто стравено, що намъ б. п. Vasili Prodana nedostae.

Отъ еры konstitucyjnoi 1860 року wystupil o. В. Pr. вee и веюда неустрашимо iż obrogi правъ russkogo naroda, за що его ц. к. правительство таъ iż Вѣdni, якъ и въ Chernivczechъ duže poznalo. Лишь теперъшне правительство Chernivcze, а особливо prezidentъ Aleksander, сточай совсемъ подъ вильвомъ rumunyckimъ шляхты, не знали покойного належito očiñiti.

Не могутъ намъ nikoli nayti iż pamiatni слова o. В. Prodana, коли вернувъ съ sekretaremъ buk. Rady Russkoi sp. Ivanomъ Tymińscimъ iż serpniu 1880 iż audicjii u prezidenta Aleksandra. Яко zaistupniki „Rady Russkoi“ skadali imiemъ bukovinycskogo naroda russkogo, чтобы deputacjia bukovinycskogo naroda russkogo bula dopuszcena do prijatia б. В. Цѣsara iż Chernivczechъ, poazikty iż programъ prijatia Russiobzъ narocco pominao i таъ все представлено, akoby iż Bukovinu iż одна i panujaca narodibet, bula лишь rumunycka. Duże to buło nie do smaku Rumunamъ pri ц. к. krajowmъ правительstvi, kotorij iż proftili, za chym prišli russki deputaty. Odnigъ из нихъ, konstnikr правительstvennyj R. C. sztafetj starejnego o. Prodana iż bybyszto szartomъ, iżby poznano: „Iż dawno budecete iż Panz-Ofcze do naścьходить? Na to otwieraj o. Pr.: „Budu do naścьходить i boroniti buk. russkij narodъ do poslednjoi hvilie mogažiż“.

И таъ d jistio, где лиши, треба было запускати, щобы spraž russkiju pošerti, ieюda i emъ poinši pokójnyi ne awakjuchi ni na sejdi star-nyck iki, ni na truda eż tymъ zaistupnictwemъ spolucheni. Iaſiety, eżz na korotkij časъ передъ smercio, prijxavshy iż Lashkowska do Chernivcze dla iżkareskoi porady i будучи tikkho horzymъ, przededzaw iż wylatyl bukovinycskoi Rady Russkoi, zanimajuci gorjico v fmi russkimi spravami.

А теперъ — nigde pravdy d jiti — нема ani одного chodźnika, щобы iż imeni Bukovinycskich Russiobzъ ek mo ieюda wystupint. Bułiby iżkaridz iż meki Buk. prav. swiêcenstwemъ sposobni, б. п. o. В. Prodana zaistupiti. Odnikowoz they trepencz przedъ moguštej m. metropolita Morara, kotorij Russiobzъ balaža zadañi, i mowitati, lišivši dom B. Russiobzъ na Provinziale Boze, kotoři oni stonty materijalno dobre, хоть суть nезависимъ и хоть mogliby na iekijszcz laški mitropolita Morara.

C i smertiu o. Prodana počuli etke v f, i drugi i wortgi russkogo naroda, ja na теперъ никto o. Prodana ne zaistupint. Tomuž to naipochy pokójnyi iżru podiuku u svoichъ zemliadz. V f russkij towarzestwa Bukovinycskij: militarni „Rada Russka“, literaturne „Beſida Russka“, akademichne „Sokol“ i „Chernivcze“ Читальни m šanycska waliły ucho na pożorenje dorogego otca Bukovinycskoj Russi, kotorij otbucsei iż Lashkowskij, ož 2½ milij otдалenbymъ iż Chernivcze, „Rada Russka“, „Beſida Russka“ i „Sokol“ wložjili na domowinu počanego krajeni iki iżniciemъ siedmokontyma partazu.

ми съ инициами, начинанными золотыми буквами: „Своему председателю Руска Рада“ — „Своему Основателю Руска Бенеды“, — „Своему Почетному Члену академии товариству Союзу“.

На похоронѣ праха везли о. Бротей Федоровичъ изъ Вадивы въ церквь, а Вл. Иванъ Тыминъский, ц. к. кончиницѣ дирекціи въ Чернівцахъ, надъ гробомъ.

Обѣ бенѣды были душа краснай; бенѣда п. Тыминского, подносяща обоблико налике серце покойного, скуче горячо для добра руского народа, тронула всѣхъ до слезъ.

Надеждѣ намъ еще съ покойнымъ упивалася общности прекрасный спѣшъ, „Союза“, черезъ що торжеству похоронне тѣмъ величайшии мышали, за що Вл. пн. Соколовамъ сердечно дикуюю.

Не минутъ и мѣсяцы по смерти б. п. В. Продана, ажъ тутъ наше выдергали изъ жизни для другого правого и щирого сына руского народа, Мирона Мильковича.

Б. п. Миронъ Мильковичъ, ц. к. асистентъ при головномъ урядѣ податковомъ въ Чернівцахъ, умеръ нагло на ударъ серца дnia 3 (15) сѣчня 1881 изъ 27-го роція своего житія.

Миронъ Мильковичъ, дуже тихенький по природѣ дуже пыльный и свои обязанности строго выполнивший чоловѣкъ, бувъ горячій патріотъ рускій. Для того же то выбрано его господаремъ „Рускої Бенѣды“, который то обожають поиниць съ наибѣльшою симбетостю и точностю.

Покойный одержавши при себѣ свою матерь, сестру и брата, котрій утратили изъ нихъ свою подвору, наилучшаго сына и брата.

Такожъ яко урядникъ поиниць б. п. М. Мильковичъ точно свои обязанности и хъдивши себѣ своимъ дуже честнымъ житіемъ чистальну любовь всѣхъ.

Тому же то явился искъ Черновецкой товариства рускій інъ сопруге и урадовій колеги б. п. Мильковичъ на тогожъ похоронѣ, котрій торжественно отбувся дnia 5 (17) сѣчня 1881 при краснѣмъ хоральномъ спѣшѣ акад. тов. „Союза“. О. проф. Шаниковскій и о. кат. Огопоновскій держали красній пропонѣди, — першій надъ гробомъ, другій въ церкви, — изъ которыхъ поднесли заслуги покойного яко сына, брата-товарища и руского патріота.

Честь и вѣчна память такимъ мужамъ, якъ були б. п. о. Вацель Проданъ и Миронъ Мильковичъ!

Обаламучені!

(Г) Сумну и печальну приходитеніе намъ нерѣзъ свояннити задачу въ переніятіи разъ обовязку: стояти на сторозки народной справы. И такъ мимо неустаннаго голосу нашаго и благородно горячонъ участіи чубанки въ егереженію и горячно дорогихъ нашихъ хоть маленькихъ и въ всѣхъ, старій генеральщъ батьківскихъ правъ — довѣдуся изъ найдостійнѣшаго жерела, що громада Осѣбіцъ щѣль Бучачемъ подала прошеніе до Рады школьникоі правовъ о заведеніи въ школѣ мѣсто дотерпіннаго языка въкладового руского — въкладового языка польскаго. Що Рада школы не отменила такому надѣйному жажданію, разумѣє само собою.

Правдиво крохъ стигне въ жилахъ на видъ такъ глубоко упившоі громады, на видъ тонъ жертвъ наїднішої системы шебельной, на видъ тонъ страшнной народной деморализации, котра монъ ворожающе ширится по русскихъ громадахъ.

Если неустанно протестуемо противъ наїднію наїднію въкладового языка польскаго по русскихъ школахъ, южнѣ скажи на сей въ горы настъ убийчай примѣръ, где не висніе, але монъ воли наїдніи? Но що анѣ дѣствѣ не будо, о тойъ мы съжто пересвѣдченій. Бувъ то нечущаный дотенеръ и чистаный феноменальный позоръ, що руска громада ширзаслаа тога въ прошломъ и часами ажъ до крайности посунутою инстанцію консервативнаго, получу до того, що переніяла бѣдъ въ батьківъ, и веденіе възможнаго emanципацію самозѣ башала тога, чо не знає, не розумѣє и чьмъ по наибѣльшои части ико чужими и еи непонятнаймъ крайно гидитса.

Вѣроятно отже нещастливъ громада увала ту, горюю лишенію отъ неїть, искривленію вѣстніхъ, ржуящеіи вѣду — высоблагороднаго дѣлца, котрій даючи тѣмъ гуманности сюзи на будьбу школы одну ялию болѣше чѣмъ поиниць, заходить за тое маленькаго ще въ почетнаго уступства: выречеши свого имена. Такожъ дѣтимъ Вашимъ лекіи, тогда приїдеи зрокумѣтъ мое ласкане польске слово, слово комисари та суди, на которыхъ теперь движется только, истина таихъ Нѣмцінъ!

Але пытанію: чи на той часъ не будо якоди широи дунѣи изъ громадѣ и ноза громадою, котра бы ви хотѣть чисти поиниць була ваку тога почетнаго уступства? Чи тое таихъ тихенько вложиць изъ радѣ мѣстцевой, окружной и прѣской? Чи передъ тымъ не будо тамъ ани школы ани церкви? Чи не родуманѣши вадотатель послѣдніон, що отчуждивши громадѣ свою бесѣду, легко ви отчуждити и обради, сибѣ въ тымъ самыи усунутіи грунтъ, на котрѣй бить и мѣтъ стоямо? Але досыти! На теперь горячо кладемо на серце вѣмъ добремъ-случимъ Русинамъ тамошніхъ, старѣй, отворити якъ наїскоріе очи обаламучній громадѣ, отирити цѣлу матню ворожкої системи и представиши рѣчъ якъ пайточнѣшіе, що протестъ надоблати тое на руки ц. к. Намѣстника и котрого якъ нашихъ ви. послиши изъ думѣ держави.

Выживавши отже якъ наїскоріого рѣшения сесії справы — а вони що, называемо лѣхъ тамошніхъ. Родимцінъ изъ нихъ, постаратися о вложеньї якого руского товариства въ тамошніхъ сторонахъ, бо бачимо наїсумінній примѣръ, якъ упаде громада, лишена исаки очіїи и венкаго центра народної просвѣти.

НЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада держави.) Для 9 (21) с. и. отбудося 105-е засѣданье палаты послѣдови. Президентъ завѣдомо палату о смерти пос. дра Рыдовскаго и въ горячихъ словахъ подноситъ ѹго посолицю дѣятельності. Межи петиціями насіплю 37 петицій громадъ, а 3 петиціїи господарскихъ товариствъ въ Тиролю противъ грунтового и домового податку и противъ поднесенія цла бѣть нафты. ПОС. Фуксъ и товариши запытуютъ предсѣдателя комісіи для нового закона карного, що дѣлється въ внесеніемъ дра Грегора приданіемъ той комісії, дотычніемъ земліи такъ званиго объективнаго судоводства працового. Интерпредыти подносять, що пос. засѣдніми часами конфискати часописи дуже умножились и що згадана земля працового судоводства есть даже наглаша. Предсѣдатель комісіи пос. Линбахеръ отвідває, що референтъ предложивъ бувъ проектъ дотычніи новелъ, але комісія не згодилася на него. Побоя давшися парламентарію перерви, піддаєшь котрони комісія не могла працювати, предложивъ референтъ новыи проектъ дотычніи новелъ и комісія вскорѣ заміясла тымъ елабораторію.

Въ тобіже справѣ коненскати многихъ нѣмецкихъ дневниківъ внесли пос. Гофтеръ и товар. интерпредицію до министра справедливості.

Дальше сїднувалася після порядку дневнаго дѣла розправа о предложеннію закону противъ лихви. Мин. дра Пражакъ пос. становище правительства що до сего закона. Предложенный законъ противъ лихви єсть только доказомъ, якъ напѣть тъ початку (р. 1874) засуджуваніи мѣры противъ лихви проложили себѣ дорогу именно тымъ, що пересвѣдченіе о потребѣ, затамувати безгравничній вѣрость лихвирства, сталося загальнимъ. Якъ либуть предложенный законъ саму вновій не зараджує, то воєжъ таки єсть бѣть певнимъ поступомъ напередъ. Що до установленія 10% въ такси, то правительство вѣльзоби, щобы сеїи максимальнаго процента не будо бѣть закономъ, однакожъ если палата ухвалить тую таксу, то правительство не буде въ той вѣдѣти порешходи въ предложеннію ухваленого закона до санкціи, якъ се думалъ данийши министеръ справедливості. ПОС. Менгеръ підъявивъ въ своїй довгой промовѣ потребу, въключити торговий чинності (Handelsgeschäfte) въ подъ принесобі закону противъ лихви, впрочемъ годиться съ проектомъ закономъ. ПОС. Пфафферъ представляє пужденій становище селаго въ Краинѣ. Не за тымъ іромъ якъ щадично пілкож кредитової институції, такъ що селище оплачують 20—60% въ своихъ пожичочії, не вчислючи ще додатковъ таихъ земельнихъ „шпортиль“.

Бесѣдникъ подносять дальше шкодливість вексельї для селищтва. Бесѣдникъ выводить, що одинъ цивільно-карій працівникоі противъ лихви не вистарчать до

побореня лихви, а що кромѣ того треба Ѣще установленія максимумъ процента въ цивільномъ правѣ, ограничения права виставляти вексель лише на торговельній фирмѣ, утвореніе дешевого кредиту, дешевого и приступного въ скорого судоводства а при томъ охорони собственнихъ вѣртельовъ противъ несовѣтныхъ дебівній. ПОС. Саксъ подемизує съ висадами знаменитої бесѣдки дра Грайтера. ПОС. Розеръ признає, що законъ противъ лихви въ частії позадужить розростъ лихвирства, підносить однакожъ потребу Ѣще винихъ мѣръ для поднесенія лихви възможнаго людності и висоють резолюцію: „Взыссася правительство, щобы 1) провело реформу застаничнихъ західівъ пожичконыхъ столичніхъ підъ управою держави, 2) щобы старанося основувати каси пожичкої на кредитъ особистий. Тую резолюцію поперто достаточно. ПОС. дра Глазъ, протестантскій оліяннікъ, виступивъ въ оборонѣ жільї, чимъ очевидно вискає себѣ славу у жільсько-нѣмецкихъ дневниківъ. Антисемітскій рухъ уважає бесѣдникъ якъ противний христіаністству и має надѣю, що себѣ рухъ скоро уставе.

(Державний трибуналъ.) Президентъ державного трибуналу именується Імператоръ бувшого министра дра Унгера, а сго заступникомъ дра Габетника, бувшого за члобъ Гогенварта министра справедливості. Чехи не дуже задоволеній сесію номінаторю такъ якъ они домагались именування Габетника президентомъ.

(Комісія для справи языковъ.) Для внесенія дра Гербота взглядомъ звѣтного розпорядженія кіністрийного о урядовомъ языцѣ въ Чехахъ и для внесенія пос. Вурмбранда жадаючого, щобы нѣмецкій языкъ узнако азыкомъ державнимъ — вибрано особиу такъ званию комісію языкову. Передъ трема днами отбувся комісія языкова перше засѣданье. Нѣмції домагалися, щобы перше вибрати обраду внесеніе Вурмбранда о „державній“ языцѣ, такъ якъ при той внесенії надобуются горячихъ розправи, котрії бы послужили до нового розъярення умній такъ дуже пожадалого для централістичної агитациії противъ теперішнього міністерства. Однакожъ комісія ухвалила большинствомъ 12 голосій противъ 9 обрадувати перше надъ внесеніемъ пос. Гербота. Дра Гербетъ мотивувавъ оттакъ свое внесеніе, виходяще зъ того становища, що Арт. XIX основ. законъ, постановлене лише засаду языкового рівноуправління народності, котра только въ законодателій дөрөз въ не черезъ міністерійній розпорядженії може бути переведена. Зъ тонъ причини уважає внескодатель вище згадане розпорядженіе міністеріальне о урядовомъ языцѣ въ Чехахъ якъ неправне и несправедливе, покликися при тоймъ такожъ на рѣшенніе наїввисшого трибуналу справедливості, котрій залишилъ тую відміну лише щобы Воєри перші зложили оружіє. Заразомъ оснѣдичивъ, що бѣть не може уважати анексію Трансильвію якъ крокъ неполітичнаго и несправедливаго и выражуючи жаль надъ всіми средствами, котрія относилися до задержання англійської супремації въ Трансильвію. Глайдстонъ отновивъ на интерпредиції относичи ся до вѣйни съ Воєрами, що англійське правительство бажає якъ наїскоріше закінчити тую відміну лише щобы Воєри перші зложили оружіє. Заразомъ оснѣдичивъ, що бѣть не може уважати анексію Трансильвію якъ крокъ неполітичнаго и несправедливаго, однакожъ надбеся, що Воєри могутъ дostaти назадъ утрачену независимостъ. Резолюцію Ryland-а откликено 129 гол. противъ 33. Правительство видало новыи проектъ 43 членіївъ лиги аграрійної въ Listowel и 16 въ Waterville.

При розправѣ надъ адресомъ вибѣть Парнель слѣдуючу поправку въ именіи пралиндскіхъ послѣдній: „Но мы съ цѣлою по-користю виражаемо вашому величеству наше переконанье, що звѣнъ якихъ бы то ни було було конотупійнихъ правъ не причиняло до приверення спокою въ Ірландії“. Поправку тую откликнула палата 435 голосами противъ 57. Меншостъ складалася зъ 48 гомерулівъ, одного пралиндскаго вига и зъ 8 англійскіхъ радикаловъ.

Донесенія урядовія въ дні 9 (21) сїчня подають, що гарнізонъ англійській въ Лайденбергу піддався Воєрами.

(Туреччина.) Судъ мировий, котрій хотіли європейській державамъ полагодити въношенія межи Туреччини а Грецію, здається розбився цѣлкомъ, бо жадна зъ тихъ держав не хоче на него згодитися безъ обѣихъ додатковъ єїї сторони. Портъ годиться на уступство певної часті території після мысли 18-го протоколу конференції берлінської, однакожъ категорично заявляє, що Янину и Меццову не бѣдѣсть Греції, понеже таї крѣости єї конче потрібна для забезпечення границь. Виѣсто мирового суду радить Портъ полагодити квестію грекеску черезъ спільну конференцію послѣдній Константинополі съ правительствомъ турецкимъ. Франція, Россія и Австрія мали вже згодитися на пропозицію Порту.

(Греція) зброяться съ великимъ посиломъ до вѣйни, котру уважає за неминучу. Декретъ королевскій розпорядивъ утвореніе трехъ новихъ полківъ пѣхоти, однією конніцю и баталіономъ пінишнерів. Цѣла чинна армія грекеска виносить теперъ 60,000 людівъ. Приготовленія до вѣйни робляться съ великою горячкою і єї надмірнимъ висиленемъ. Комундуруєть єїї котрій нотѣ виїланій до європейськихъ правительствъ оснѣдичивъ, що вѣйнъ межи Туреччину а Грецію вже нікъ не буде можна запобѣгти, хиба що держави скотільки силою змусити Порту до откуплення території, призначенихъ Греції берлінськимъ трактатомъ.

НОВИНКИ.

— Смерть б. п. Михаїла Глинського вызвала глубоку жаль въ широкихъ кругахъ Русіївъ. Рухъ отратилъ въ покойнику одного зъ найлучшихъ своихъ борцівъ,

заробить рухъ противъ Австрії, то бодай заховуєся дуже пасивно, що звѣнъ не може бути революційнимъ для австрійського правительства.

ЗАГРАНИЦІЯ.

(Россія.) Операнія посилій генерала Свободова після знатно перенажаючого члобъ Текінцівъ що для поступають на передъ. Въ почі 15 изъ 16 п. о. занять Свободовъ по занятії обороннїй позиції північній західній підъ мурами крѣпості. Дні 16 п. о. панали Текінцівъ цѣлою свою силою на централізъ и изъ єїї крыла, по збогати бѣгута. Страти Россії видаю

